

Eni pravijo, da smo v težki ekonomski krizi, drugi pridajajo ekonomski še socialno, pa družbeno krizo. Verjetno bo držalo, da smo priče izredni krizi vrednot. Krizi, ki se kaže v tem, da se vsakdo peha za nečim drugim, da le redkim še kakšna stvar kaj pomeni. Zdi pa se, da je najbolj krizno dejstvo, da negiramo ali ignoriramo tudi vse tisto, kar je dobrega. Tu mislim na nekatere kvalitetne dejavnike življenja pri nas, ki jih ne gre znebiti, ki imajo svojo ceno in za katere smatramo, da obstajajo sami po sebi.

Kaj radi primerjamo našo zadolženost z zadolženostjo drugih, radi primerjamo naš narodni dohodek z narodnim dohodkom drugih dežel in na osnovi predvsem teh dveh kriterijev tarnamo, da je doma vse narobe. Toda nikdar ne pomislimo, kdo ima v deželah z visokim narodnim dohodkom ta dohodek v rokah, ali še več, kakšno življenje živijo tisti najbogatejši. Ali je res življenje ob milijonih tako lepo, ob dejstvu, da stalno trepetaš za golo življenje. Vprašljivo je, ali ima zanesljivejši jutrišnji dan indijski berač, ali čikaški milijonar; komaj bi vedel povedati, komu od obeh se bo življenje prej izteklo. Priznajmo, na te stvari pri nas nihče niti ne pomišlja, zdi se mu samo po sebi umevne in zanje ne delimo priznanj

Res imamo milijonsko armado brezposelnih, toda kolikim med njimi je res do dela? Ali drugače: kolikim med zaposlenimi je resnično do dela? Pa vendar tisti, ki so manj pripravljeni delati, kar spodobno živijo, sicer bi ne bilo toliko praznih delovnih mest. Tudi to je kvalitetni dejavnik v naši družbi, ki ga ne meri nobeno statistično poročilo.

Prav tako ni praktično nikomur preprečeno izobraževanje ne glede na stopnjo, če se je le pripravljen učiti in izgovori, da nekdo nima možnosti študija, so jalovi in spadajo v zgodovino, medtem ko so čez depozitsko mejo že aktualni.

Še mnogi so kvalitetni dejavniki življenja pri nas, ki jih ne prikazuje nobena statistika. Resnica pri tem pa je mnogokrat ta, da smo prav zaradi teh kvalitetnih dejavnikov postali komodni, brezbržni in da ima že vsak individualni napor priokus stremuštva, »grebatorstva«. Takšna »orientalska« lagodnost nas seveda stane. Stane nas toliko, da je potrebno nekatere splošno prevzete pravice, ki z delom nimajo zveze, krčiti. Temu pa se upiramo, upiramo negativistično, čeprav bi se krčenju lahko učinkovito upirali le z več dela, ki pomeni osnovo

pravicam, kvalitetnim dejavnikom življenja.

»Za manj denarja manj muzike« je krilatica, ki nas vodi v začarani krog in vzrok postane posledica: ker se manj dela, je manj denarja.

In v naši Verigi se obnašamo enako. Takoj smo pripravljeni videti vse »firme«, kjer je več dopusta in nobene, kjer ga je manj. Če kaže več pravic in ugodnosti v ostalih DO SZ, potem vpijemo, da smo vendar v sozdu, če je v sozdu tega manj, potem pač vpijemo, da nas sozda ne briga in se sklicujemo na Elan, Almiro, LIP itd. Bati se je, da se bomo začeli obnašati drugače šele, ko bo zaloga vseh kvalitetnih dejavnikov življenja pošla in se bomo pričeli trkati po glavi, kaj vse smo napravili. Takrat pa bo zelo zelo pozno, če že ne prepozno.

Okrogla miza

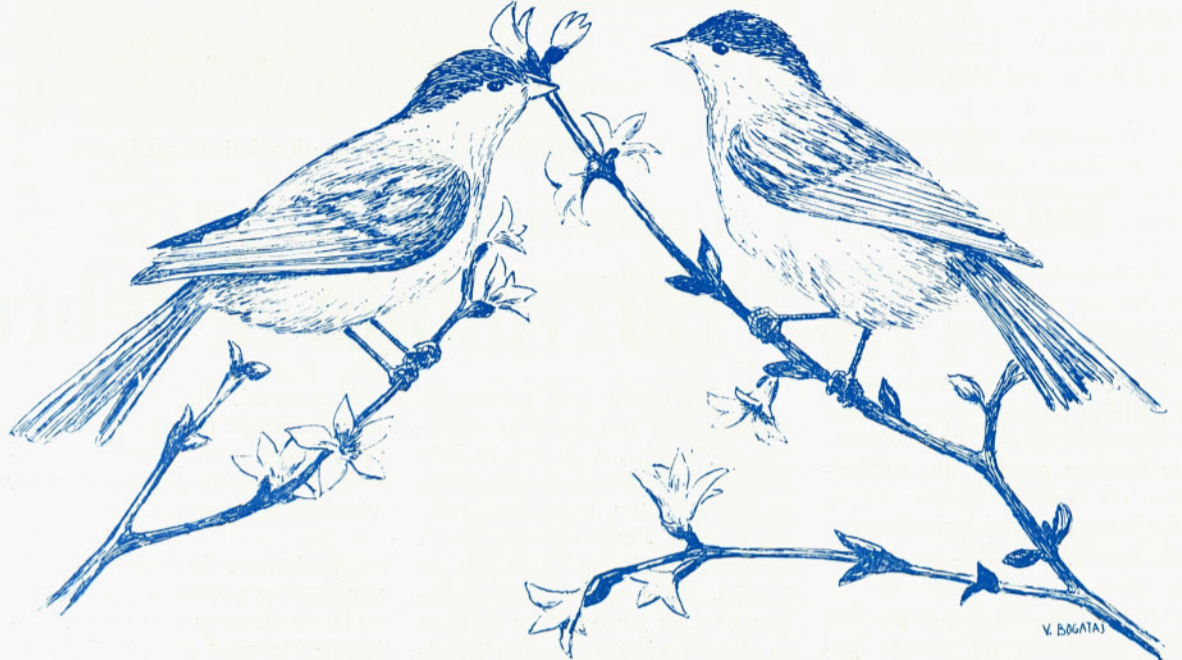

Osem žena ob osmem marcu

Razlogov za tokratno okroglo mizo ni treba posebej navajati, saj se ob osmem marcu spodobijo, da tudi naš list posveti temu dnevu nekaj pozornosti.

Na razgovor smo povabili Marijo Juratovec, Silvo Kopše, Ilinko Majer, Mileno Kranjc, Hildo Silič, Lidijo Svete, Slavko Vidic in Milko Vrečko, od uredništva pa sva sodelovala Miloš Janša in Franc Čop.

Uredništvo: Razgovor ob taki priliki je vedno na meji dveh skrajnosti, ki vsaka zase pelje v neželjeno smer: ali v solzavo materinstvo, ali v aktivistično agitatorstvo. Uredništvo ni želelo ne prvega ne drugega, pač pa smo hoteli izvedeti, kaj si žene pod osmim marcem predstavljajo, kako ga doživljajo in kakšen naj bi po njihovem bil. Zato se je prvo vprašanje glasil: Kaj vam osebno pomeni osmi marec?

nega. Prav je, da se spomnimo, zakaj je ta praznik. Sama ga doživljam zlasti v tem smislu, torej kot opomnik na preteklo dogodke. Rože, ki so značilne ob osmem marcu, pomenijo meni toliko kot ob vsaki drugi praznični priliki.

Juratovčeva: Jaz se ob tem prazniku poskušam vsaj malo sprostiti, doma seveda, v tovarni je pač treba delati, kot vsak običajni dan.

Kopšetova: Praznik naj bo praznik za ženske.

Kranjčeva: Zdi se mi, da je bil včasih ta praznik bolj spoštovan. Sedaj ni več obdaritev. Govoriti o enakopravnosti se mi zdi neumestno, ker je nikdar ne bo. Zame je praznik v družini vedno, če mož in otroci kakšno stvar namesto mene opravijo.

Uredništvo: Ali je danes še kaj takšnega, za kar naj bi se ženske borile?

Svetetova: Še vedno poznamo tipično moška in tipično ženska dela. Poleg tega je tipično moško delo ocenjeno kot bolj zahtevno in torej tudi bolj plačano. Običajno je tako, da so tipična ženska dela poznana kot rutinska, moška pa kot kreativna, ne glede ali je objektivno tako ali ne.

Uredništvo: Ali menite, da to velja tudi za Verigo?

Svetova: Enako je tudi v drugih tovarna, morda še slabše.

Kranjčeva: Pri nas se dogaja, da ženska za povsem enako delo v proizvodnji dobi manjšo plačo od moškega. To velja predvsem za nadomeščanje. Če pa moški zamenja žensko, običajno dobi doplačilo do svoje plače. Zato se pri nas ne potegujemo več za moška dela, ker kaj hitro pride do znižanja grupe, če delo prevzame ženska.

Uredništvo: Kaj pričakujete v tovarni ob osmem marcu?

Vidičeva: Predvsem ne takšnega sprejema ob začetku dela kot danes, ko je vratar pregledal vse ženske, kot bi bila sleherna med nami pijanka. Na pustni dan tega ni upal.

Siličeva: Od OD pričakujem slavnostno obeležje, skromno pozornost ženskam, predvsem pa nobenih daril. Menim, da je sedanja praksa v Verigi boljša od pretekle.

(Nadaljevanje na 2. strani)

Okrogla miza

Vrečkova: Menim, da je razstava otroških risb najlepše darilo ženam za osmi marec.

Vidičeva: Nevarnost je v tem, da način praznovanja postane rutina, oz. zahteva, ki pa z dejanskim praznovanjem nima ničesar več skupnega.

Uredništvo: Ali menite, da je problem emancipacije v tem, da ženske prevzamejo moška dela?

Svetetova: Problem je v tem, da družba prispevka, ki ga žena opravi v družini, ne prizna. Ne zavedamo se, da vrtni v celoti ne morejo nadomestiti matere, toplega doma, dobre družinske vzgoje. Tudi kleščene splošne porabe gre v glavnem na račun žensk, ki so udarjene tako pri bolniški, nizkih pokojninah itd.

Uredništvo: Kakšne pa ima žena možnosti, da zasede vodilni položaj?

Vidičeva: Zasedanje vodilnih položajev v večji meri ženi ovira vloga v družini, kot naprotovanje okolja.

Uredništvo: Ali so moški sposobnejši od žensk?

Vidičeva: Po fizični moči vsekakor sposobnejši, sicer pa ne.

Kranjčeva: Pravijo, da smo ženske sposobnejše za delo v družini, vzgoji, vendar moram reči, da pri nas mož ni manj sposoben in uspešen pri vzgoji.

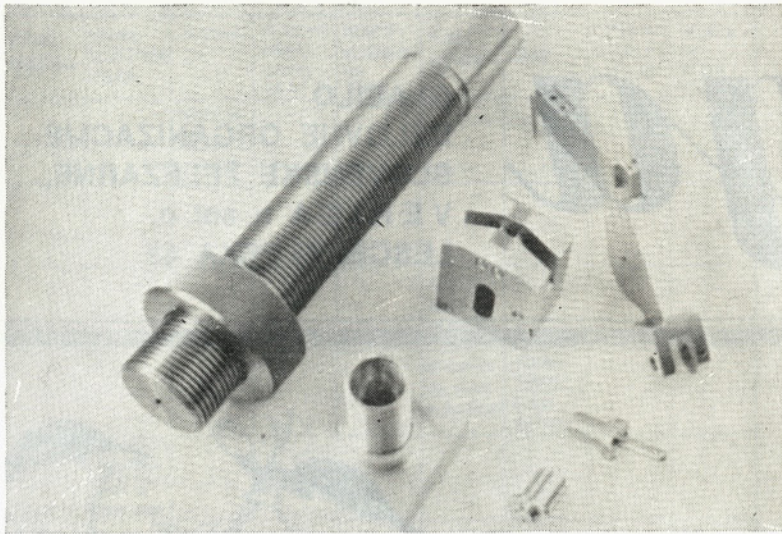
Svetetova: Med moškimi in ženskami ni razlik. Vendar pa tudi v družini mora biti delitev dela. Nekdo mora družino voditi in običajno je to pač moški, čeprav to ni nujno.

Uredništvo: Ali so ženske organizacije kot naslednice AFŽ še potrebne?

Vidičeva: Takšnih organizacij kot je bila AFŽ, danes ni, vsaj jaz je ne poznam. Menim, da bi to ne škodilo.

Svetetova: Ne vem ali so potrebne ali ne, toda, če je ena izmed nalog teh organizacij tudi vključevanje žensk, deklet v JLA, potem jih ni treba. Ta dekleta se mi zdijo abnormalna, abnormalna kot ženske.

Takšni so pogledi osmih naših sodelavk na osmi marec in na nekatera aktualna vprašanja, ki se še kako tičejo žensk. Seveda pa to ni značilno mnenje ženskega sveta, pač pa osebno mnenje vsake sogovornice in verjetno je mnogo sodelavk, ki se s posameznimi odgovori ne strinjajo ali se, kajti med seboj smo pač različni in dobro je tako.

Izdelek našega štipendista — strugarja ob zaključnem izpitu

Proizvodno delo v naši delovni organizaciji

Da bi proizvodno delo učencev srednjega usmerjenega izobraževanja čimbolj nemoteno potekalo in bilo čimbolj kvalitetno, smo se odločili za dodatno izobraževanje inštruktorjev praktičnega pouka v naši DO. Izobraževanje je bilo v obliki seminarja v trajanju 10 dni. Inštruktorji so se na seminarju seznanili z novostmi v učnih načrtih in metodami vzgojnoizobraževal-

nega dela. Zavedati se moramo, da je za inštruktorja praktičnega pouka premalo, da je strokovnjak (mojster) le na svojem področju dela. Obstaja namreč velika razlika med delavcem, ki zna izdelek izdelati in delavcem, ki zna podati in razložiti učno snov, razložiti postopek dela, analizirati delo itd. Inštruktorji praktičnega pouka naj bi bili tisti naši delavci, ki bodo pripravljeni sodelovati pri izvajanju proizvodnega dela v naši DO.

V mesecu marcu je uspešno zaključilo seminar za inštruktorje praktičnega pouka deset naših delavcev. DO ima sedaj 25 inštruktorjev praktičnega pouka, kar pa je za nemoten potek organizacije proizvodnega dela še vedno premalo, saj bo v naši DO v tekočem letu opravilo proizvodno delo preko 200 učencev usmerjenega izobraževanja.

Proizvodnja v februarju

V februarju smo proizvedli dovolj naročil. Pri razcepkih skupno 1977 ton izdelkov oziroma za 5 odst. več kot je bilo planirano. Eksterne proizvodnje je bilo 1212 ton, to pa predstavlja 61 odst. skupne proizvodnje. Eksterna proizvodnja je bila za 8 odst. višja od planirane, interna pa za 1 odst. Plan skupne in eksterne količinske proizvodnje so presegle vsi tozdi razen Kovačnice. Plan interne proizvodnje so količinsko presegle samo Sidrne verige. Skupna vrednostna proizvodnja je za 1 odst. višja od planirane, plan pa je presežen samo pri Vijakarni, Verigarni in Sidrnih verigah. Pri vseh tozdih je bila vrednostna interna proizvodnja nižja od planirane, pri eksterni vrednostni proizvodnji pa planskih obveznosti niso dosegle Kovačnica, Vzdrževanje in TIO.

Vijakarna je količinsko v kg preseгла proizvodni plan za 2 odst., kosovna pa je plan dosegla v višini 85 odst. Pomembnejši izpad doseganja plana je pri lesnih vijakih od 3,6 do 4,0 odst., zaradi pomanjkanja kapacitet rezkanja zarez, pri lesnih vijakih od 4,6 do 5,0 odst. pa zaradi kapacitet stiskanja. Manj je bilo izdelanih hanger vijakov na račun kovinskih vijakov, pri standardnih, specialnih in Alu zakovicah pa ni bilo

in žičnikov je manjša proizvodnja zaradi pomanjkanja materiala. Odprema je za 16 odst. višja od planirane.

Verigarna je količinsko in vrednostno preseгла plan skupne in eksterne proizvodnje, nižja od planirane je samo interna proizvodnja. Najpomembnejši delež v proizvodnji predstavljajo snežne verige za osebna vozila in zaščitne verige. Pomembnejši izpad plana proizvodnje je pri snežnih verigah za tovarna vozila zaradi pomanjkanja naročil. Odprema je večja od planirane za 4 odst.

V Sidrnih verigah so količinsko presegle proizvodni plan tako za eksterni kot za interni trg, vrednostno pa je samo interna proizvodnja nižja od planirane. Pomembnejši izpad doseganja plana je pri odgorevno varjenih verigah 21 do 37 mm zaradi pomanjkanja kapacitet. Odprema je višja od planirane za 41 odst., od proizvodnje pa je višja za 15 odst.

Kovačnica v februarju količinsko in vrednostno ni dosegla planirane proizvodnje. Pomembnejši izpad doseganja plana je pri dvoveržnih transporterjih zaradi pomanjkanja visokoodpornih verig iz internega trga, pri škopcih pa zaradi kapacitet rezkanja in struženja. Odprema je dosežena v višini 83 odst., od proizvodnje pa je višja za 11 odst.

Orodjarna ni dosegla planirane interne in skupne proizvodnje, vrednostno je presežen le plan eksterne proizvodnje. Pomembnejši vzroki za nedoseganje plana so izpad proizvodnje zaradi toplotne obdelave Ipsen pri utopnih orodjih za domače in tuje kupce ter pri eksterni proizvodnji neurejena tehnično tehnološka dokumentacija, ki ima za posledico podaljšanje rokov izdelave.

Tudi v Vzdrževanju proizvodni plan ni dosežen. Izpad doseganja plana je pri izdelavi osnovnih sredstev in pri velikih popravilih.

TIO je dosegel planirano skupno proizvodnjo v višini 77 odst. Plan ni dosežen pri pnevmatskih razvodnikih in opremah predvsem zaradi pomanjkanja kapacitet. Odprema je dosežena 52 odst.

Vrednostni in količinski podatki o proizvodnji za posamezne tozde so razvidni iz naslednjih tabel:

Količinska proizvodnja za februar

TOZD	v tonah								
	Eksterna proizv.			Interna proizv.			Skupna proizv.		
	plan	dosež.	ind.	plan	dosež.	ind.	plan	dosež.	ind.
Vijakarna	252	257	102	—	—	—	252	257	102
Verigarna	386	443	115	11	3	27	397	446	112
Sidrne verige	318	390	123	704	750	107	1.022	1.140	112
Kovačnica	164	122	74	39	12	31	203	134	66
DO VERIGA	1.120	1.212	108	754	765	101	1.874	1.977	105

Vrednostna proizvodnja za februar

TOZD	v 000 din								
	Eksterna proizvodnja			Skupna proizvodnja			Interna proizvodnja		
	plan	doseženo	indeks	plan	doseženo	indeks	plan	doseženo	indeks
Vijakarna	42.880	47.131	110	1.160	935	81	44.040	48.066	109
Verigarna	63.420	75.738	119	4.179	1.003	24	67.599	76.741	114
Sid. ver.	45.840	64.822	141	56.432	53.090	94	102.272	117.912	115
Kovačnica	42.021	33.768	80	8.950	5.011	56	50.971	38.779	76
Orodjarna	1.115	1.767	158	12.739	7.350	58	13.854	9.117	66
Vzdržev.	294	242	82	16.783	13.815	82	17.077	14.057	82
TIO	29.511	23.356	79	1.161	191	16	30.672	23.547	77
DO VERIGA	225.081	246.824	110	101.404	81.395	80	326.485	328.219	101

Plan izobraževanja za leto 1984

1. Štipendije in študijske pomoči

1.1. Redno usmerjeno izobraževanje

1.1.1. 20 štipendij v OŠ, s tem da se učenci zavežejo nadaljevati šolanje v kovinarski usmeritvi v usmerjenem izobraževanju

1.1.2. 45 štipendij za usmerjeno izobraževanje za kovinsko in 1 za elektro usmeritev

1.1.3. 4 štipendije na višji in visoki šoli — strojništvo

1.2. Izobraževanje ob delu

1.2.1. Študijska pomoč za skrajšani program usmerjenega izobraževanja — 30 delavcev

1.2.2. Študijska pomoč v triletnem programu usmerjenega izobraževanja — 10 delavcev

1.2.3. Študijska pomoč za višje in visoke šole — 5 delavcev — strojništvo

Štipendije in študijske pomoči se planirajo in podelijo v DSSS.

2. Funkcionalno izobraževanje

2.1. Usposabljanje novincev za operacije odvzemanja delcev — po potrebi

2.2. Udeležba na seminarjih ostaja realno v obsegu iz leta 1983.

3. Zaposlovanje pripravnikov

15 delavcev skrajšani program 30 delavcev triletnega programa

4 strojni tehniki

2 ekonomska tehnika

3 strojnih inženirjev, oziroma dipl. inženirjev.

J. Pfajfar

Zaključni račun 1983

Za nami so že obravnave zaključnih računov in krepko smo zakoračili v novo poslovno leto. Ker pa navadno primerjamo poslovne rezultate s preteklim obdobjem, ne bo odveč, če tudi v našem glasilu namenimo nekaj besed poslovnemu rezultatu leta 1983.

Ugotovimo lahko, da smo poslovno leto zaključili uspešno, še zlasti, če pri tem upoštevamo pogoje gospodarjenja. Inflacijska gibanja so bila izredno visoka, kar je na eni strani vplivalo na porast stroškov poslovanja, na drugi strani pa povzročalo težave pri financiranju tekoče proizvodnje. Uresničile so se napovedi, da bo za našo državo bolj problematična notranja nelikvidnost kot pa zunanja. Tudi pri nas smo se občasno srečevali s problemom zagotavljanja dnevne likvidnosti, kar je posledica financiranja pretežnega dela zalog s kratkoročnimi viri.

Na domačem trgu je bilo povpraševanje po naših izdelkih še vedno zadovoljivo, saj vseh potreb vsaj pri nekaterih izdelkih nismo mogli pokriti. Dohodkovno uspešnost prodaje nam je v veliki meri krojila cenovna politika. V izvozu so bile dinarske vrednosti sicer znatno višje zaradi gibanja tečaja, prisotne pa so bile težnje po nižjih cenah na zunanem tržišču. Proizvodni plan smo dosegli, prav tako tudi plan prodaje. Eksterna prodaja je bila vrednostno 24 odst. nad planom in 53 odst. večja kot v preteklem letu.

Če pregledamo podatke o ustvarjenem dohodku, čistem dohodku in ostanku, ugotovimo, da so doseženi rezultati višji od planiranih in doseženih v letu 1982. Tako je dosežena rast dohodka 150 v primerjavi s preteklim letom in 130 v primerjavi s planom. Čisti dohodek je večji 44 odst. od preteklega leta in 26 odst. plana. Na manjšo rast čistega dohodka v primerjavi z rastjo dohodka so v največji meri vplivale izredno visoke obresti, saj smo morali kar enomesečno prodajo nameniti za obresti. Ostanek čistega dohodka je prav tako znano porastel, seveda pa moramo upoštevati stopnjo inflacije, zaradi katere je realni rezultat manjši od prikazanega.

Večji ostanek čistega dohodka je omogočil ugodnejšo delitev za sklade. Rezervni sklad smo obračunali po 4 odst. stopnji od ustvarjenega dohodka, do zdaj veljavna stopnja je bila 2,5 odst. Iz tega sklada bomo v obdobju do konca maja 1984 odvedli obvezni del v rezervni sklad občine, republike in Interne banke Slovenskih železarn. Povečanje sklada skupne porabe je 100 odst. iz razloga, ker iz njega plačujemo 1,5 odst. prispevek na osnovo bruto OD za komunalno urejanje zemljišč občine Radovljica, kar smo prej pla-

čevali iz dohodka. Večji del smo namenili za stanovanjska posojila, ker so bile potrebe večje in ker ni na voljo stanovanj za nakup. Kljub znatnemu povečanju ostanka čistega dohodka za poslovni sklad ta sredstva ne zadoščajo za kritje obveznih naložb iz poslovnega sklada, ki so kar 120 odst. večja od ustvarjenih. Tako nismo iz delitve namenili nobenih sredstev za razširitev materialne osnove dela, poslabšal pa se je tudi finančni položaj delovne organizacije. Ugotavljamo torej lahko, da smo sicer dosegli dohodkovno boljše rezultate kot v preteklosti, da pa nismo uspeli izboljšati razmer na področju strukture financiranja tekočega poslovanja.

Eden od vzrokov za takšno stanje so tudi visoke zaloge. Te so se povečale realno 44 odst. — vrednotene po stalnih cenah. Če k temu dodamo še večjo vezavo v terjatvah do kupcev, je angažiranje obratnih sredstev veliko večje. Še zlasti so večje terjatve do inozemskih kupcev, kjer je bila realizacija dosežena v zadnjem kvartalu in bodo plačila dos-

Utrinek z razstave za 8. marec

pela v letu 1984. Vsako vrednostno povečanje realizacije ima za posledico višje stanje terjatev do kupcev. Tudi izvajanje investicij je delno vplivalo na poslabšanje stanja. Izplačila so bila namreč večja od sredstev, kar pomeni, da so se investicije delno financirale iz tekočih sredstev.

Ker smo velik del zalog financirali iz kratkoročnih virov, so se likvidnostne razmere močno poslabšale. V prvih mesecih leta še ni bilo tako občutiti vpliva nelikvidnosti iz drugih republik, proti koncu leta pa se je ta preselila tudi k nam. Kar 62 odst. terjatev na domačem trgu je bilo poravnanih z menicami, ki smo jih v pretežni meri eskontirali, delno pa tudi indosirali. Tudi temeljne banke so močno zmanjšale obseg spremljanja tekočega poslovanja gospodarstva. Zmanjšal se je celo obseg selektivnih kreditov, sami pa nismo bili sposobni financirati priprave izvoza. Zaenkrat nam je Interna banka Slovenskih železarn še vedno priskočila na pomoč, kar pa bo v prihodnje težje, ko se bo pričela investicija Jeklarne 2 na Jesenicah.

Na področju osebnih dohodkov ugotovimo 28 odst. porast v primerjavi z letom 1982, kar je enako kot porast v republiki. Realno pa so osebni dohodki padli.

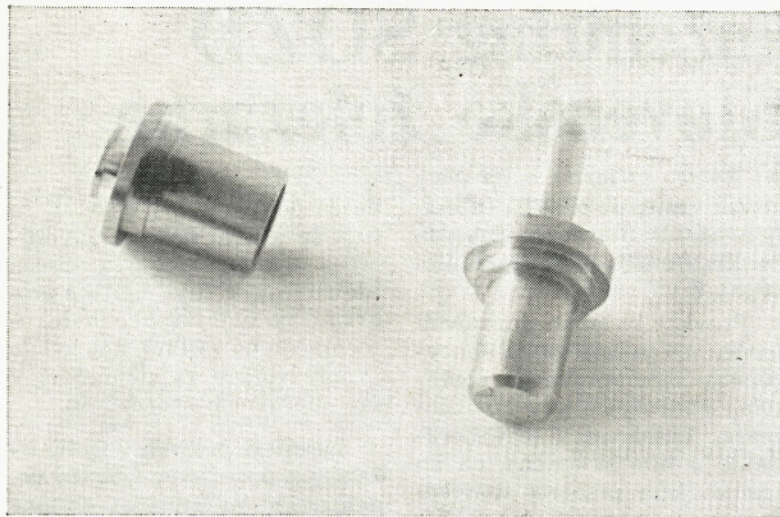
V celoti nismo izkoristi dovoljenega obsega osebnih dohodkov po izračunu glede na določila dogovora o družbeni usmeritvi delitve dohodka in osebnih dohodkov, saj nam to ni omogočal razpoložljiv ostanek čistega dohodka. V SOZD Slovenske Železarne smo po višini povprečno izplačanega osebnega dohodka na predzadnjem mestu, za nami je le Žična Celje.

Investicije smo sicer izvajali v okviru plana, vendar le vrednostno. Fizična realizacija še vedno zaostaja, kar negativno vpliva na proizvodnjo. Investicije so vse predolgo izvajajo, s tem seveda povzročajo podražitve, pa tudi učinki se zavlečejo. Ob koncu leta je vrednost investicij v teku 123 milijonov din. Letos bi morali čimveč naporov vložiti v dokončno aktiviranje galvanike s čistilno napravo, dograditi staro kovačnico, usposobiti strožne avtomate v vijakarni, pospešiti dela na izdelavi transferjev in še vrsto drugih. Manjka nam učinkovitih investicij. V naših planih je nakup sodobnih strojev za proizvodnjo verig, vendar je pred nami

še težka pot pridobivanja vrste dovoljenj, pa tudi potrebne devize bo treba ustvariti za plačilo avansov. Ker pa so pogoji zunanjetrgovinskega poslovanja v letu 1984 še vedno neznanka, ne moremo o tem reči kaj več.

Pred nami je vrsta nalog, katere je obravnaval že delavski svet DO na svoji zadnji seji. Poleg izpopolnjevanja planskih obveznosti še znižanje vseh vrst zalog, zagotavljanje pogojev za financiranje tekoče proizvodnje in dogovorjenih investicij, pa tudi nadaljevanje sanacijskega programa v TIO. S tem, da je TIO zaključil leto 1983 brez izgube, sanacija še ni zaključena. Treba je urediti še vrsto stvari, ki so v preteklosti negativno vplivale na rezultate. Še nadalje se bodo morali tudi ostali tozdi vključevati v razvoj proizvodnega programa TIO. Izgledi za poslovanje v letu 1984 niso rožnati, saj se pogoji gospodarjenja iz dneva v dan zaostrejejo. Vsak od nas pa bo moral po svoji moči prispevati k stabilizaciji. Zaenkrat je bilo tega premalo.

M. Kozamernik

Izdelki naših študentov ob zaključnem izpitu

Proizvodnja v Slovenskih železarnah leta 1983

Ob pričetku leta 1983 je bilo kar nekaj neznank, ki so postavljale pod vprašaj izvrševanje planskih nalog, sprejetih z gospodarskim načrtom za tekoče leto. Kljub temu so v vseh delovnih organizacijah v sozdu SŽ načrtovali višjo proizvodnjo od dosežene v letu 1982, razen v Plamenu, kjer je bil postavljen cilj malenkostno nižji od realizacije v preteklem letu. Težav je bilo v teku 1983, leta res veliko. Marsikatero je bilo mogoče lažje prebroditi kot smo pričakovali, prišle so pa tudi take, ki jih sploh nismo pričakovali ali vsaj v milejši obliki.

Rezultati dela so po obsegu ponekod boljši, kot so bili leto poprej, ponekod niso dosegli niti tega. Če upoštevamo izvršitev planskih nalog skupno za sestavljeno organizacijo Slovenske železarne, je splošna ugotovitev: plan ni bil dosežen. Železarne so izvršile letni plan proizvodnje 91 odst., delovne organizacije predelave žice pa 93 odst. ali skupno tudi 91 odst.

Nekaj pa je, kar je treba o železarnah posebej naglasiti. Prvič v zgodovini so v slovenskih jeklarnah proizvedli več kot 800.000 ton jekla. Izdelali

le DO precej različno. Letni plan blagovne proizvodnje so izvršili približno 108 odst. samo v TOVILU. V Plamenu so dosegli 94 odst., v Verigi 97 odst. in v Žični 74 odst.

Tudi količinski plan izvoza je bil realiziran zelo različno. V Plamenu so načrtovali letni izvoz s 1.920 tonami, izvozili pa 1.664 ton ali približno 87 odst. Načrtovani izvoz v Tovilu je znašal 155 ton, realizirali so 212 ton ali 136 odst. V Verigi je znašala letna količina izdelkov, ki so jih izvozili 3.654 ton, načrtovali pa so 4.521 ton ali 81 odst. Največja razlika med načrtom in realizacijo izvoza je v Žični, kjer so nameravali izvoziti 20.000 ton, realizirali pa so le 5.547 ton ali približno 28 odst. Kot vidite, so letne količine dokaj različne in tako ima večja ali manjša uspešnost po DO na skupen rezultat zelo različen vpliv.

Primerjava letnih proizvodnih rezultatov z letnim planom in dosežki v prejšnjem letu je lahko dokaj relativna. Zaradi tega je vredno pogledati še nekaj let nazaj, da bi lažje ocenili, kaj so prinesle naložbe v preteklih nekaj letih, ki niso bile ravno majhne.

Pregled blagovne proizvodnje zadnjih 5 let in leta 1973

DO	1979	1980	1981	1982	1983	1973
Plamen	8.618	8.610	9.019	9.053	8.484	7.973
Tovil	2.146	2.063	2.124	2.116	2.276	1.370
Veriga	14.827	12.160	13.026	12.756	12.777	12.063
Žična	12.066	13.981	14.407	11.624	16.405	10.601
Skupaj	37.657	36.814	38.576	35.549	39.942	32.007

so namreč malo manj kot 815.000 ton.

Predelovalci žice, kot že rečeno, so izvršili plan blagovne proizvodnje, ki je znašal 46.618 ton 93 odst. in so proizvedli 43.351 ton izdelkov. Od te proizvodnje je šlo za izvoz 11.077 ton od načrtovanih 16.596 ton. Plan količine izvoza je bil torej realiziran približno 67 odst. Ta podatek pa ne pove vsega. V primerjavi s količino izvoza v letu 1982 je bil izvoz v letu 1983 kar 74 odst. večji. Vsekakor lep napredek, kljub nizki izvršitvi izvoza, ki je tudi po vrednosti z doseženimi 8,7 mio dol. precej daleč od načrtovanih 13,6 mio dol.

Planske naloge so izvrševa-

Pregled blagovne proizvodnje zadnjih 5 let in leta 1973

Podatki so vsekakor zanimivi in zaslužijo primerno pozornost in analizo. Vsi poznamo težave v oskrbi z vložkom, zagotovitvijo rezervnih delov in orodja iz uvoza. Vemo, da so tudi težave z možnostmi prodaje nekaterih izdelkov v izvoz. Tudi to je res, da so nekatere investicije nedovršene, ker ni bilo mogoče uvoziti vse v projektih predvidene opreme. Kljub vsemu se je pa treba zamisliti nad učinki naložb, odstraniti vse tisto, kar ovira ali preprečuje načrtovane dosežke in pri novih projektih upoštevati zgrešena predvidevanja že realiziranih. Milan Marolt

Inženiring SOZD Slovenske železarn

Ali veste, da obstaja Inženiring SOZD Slovenske železarn? Da, obstaja in kaj se z njim dogaja?

Pravkar bi lahko praznovali šestletnico podpisovanja obnovljenega samoupravnega sporazuma o združevanju v sozd Slovenske železarn. V tem sporazumu je bilo sklenjeno, da bo ustanovljena posebna storitvena delovna organizacija — inženiring, katere glavna dejavnost naj bi bila projektiranje in sorodne storitve. Ta sporazum so podpisali dne 27. 2. 1978 pooblašteni predstavniki vseh DO v sozdu SŽ.

Potrebna so bila tri leta, da je bil pripravljen okvirni program aktivnosti in da je bilo dogovorjeno, kdo bo nosilec te dejavnosti ali točneje, kdo bo predstavljal tisto jedro, ob katerem naj bi zaživele načrtovalne aktivnosti.

V januarju 1981 je bil podpisan samoupravni sporazum o poslovnem sodelovanju med SOZD Slovenske železarn in Inženiringom Bled. Ta sporazum določa obseg in vsebino medsebojnega sodelovanja, način povezovanja, združevanja dela in sredstev ter skupni organ.

Program dela in priprave dokumentacije je bil s sporazumom z IB odrejen za celotno področje železarstva, za vse vrste naprav, strojev ter visokih in nizkih gradenj s tega področja. Imenovan je bil skupni organ — Projektni svet — v katerem je 8 predstavnikov SŽ in 2 predstavnika Inženiringa Bled. Takšen je bil nastanek Inženiringa SŽ.

Kaj je bil osnovni cilj oziroma povod za ustanavljanje lastnega inženiringa v SŽ?

V nekaterih delovnih organizacijah SŽ so nastajali zastanki s pripravo investicijske dokumentacije. Drugo so zopet končali z gradnjo večjih investicij in nekaj strokovnjakov ali celih služb, ki jih lahko štejemo med inženiring storitve, ni bilo polno zaposlenih. Preko skupne inženiring organizacije naj bi torej bolje izkoristili znanje strokovnjakov, katere imamo v okviru sozda za lastne potrebe posameznih delovnih organizacij in v skupnem interesu. Želja je bila, da bi se s sodelovanjem pri širših in večjih projektih usposabljali strokovnjaki sozda tudi za zahtevnejša dela. Preko aktivnosti v okviru lastnega inženiringa naj bi združevali znanje in pridobljene izkušnje za lastne potrebe in tako odprli tudi možnosti prenosa oziroma prodaje znanja tretjim in tudi v izvoz. Ne samo s področja investicij in priprave dokumentacije, temveč tudi s področja znanstveno raziskovalnega dela, torej prenosa znanja v celoti.

Dosedanje delo

Vsak začetek je težak. Po treh letih od ustanovitve je projektni svet inženiringa ugotovil,

da so doslej že izvršena ali so tudi še v teku dela na investicijski dokumentaciji, ki obsega idejne rešitve, investicijske programe, pa tudi izvedbeno dokumentacijo po vsebini, kot je bilo to predvideno za dejavnost v samoupravnem sporazumu.

Nekateri projekti so bili izdelani za posamezne delovne organizacije, nekateri za skupne interese vseh treh železarn in drugi s skupnim delom za potrebe tretjih, npr. RMK Zenica itd.

Ocenjujem, da ni toliko važno, da bi vam našteval, kateri projekti so doslej že narejeni in za koga. Mislim, da je bolj važno, da veste, kako so bili posamezni projekti narejeni in organizirani v okviru Inženiringa SŽ. Pomembno je to, da vsak letni program dela in s tem tudi večino aktualnih projektov predhodno potrdi Projektni svet inženiringa.

Način organiziranja dela in financiranja je pa za posamezne primere zelo različen in naj jih nekaj navedem:

a) V neposrednem interesu DO se dogovorita IB Bled in DO pri projektu ali študiji za projektno delovno skupino in delitev dela. Vključeni so bili strokovnjaki iz DO v nekaj primerih po potrebi tudi iz drugih DO ali služb in sozda SŽ in ti so izdelali projekt. Takšno nalogo oziroma projekt v celoti plača zainteresirana DO na podlagi predračuna ali pogodbene vrednosti.

b) Treba je bilo rešiti problem, ki zadeva dve ali več DO v sozdu SŽ. Iz zainteresiranih DO so bili imenovani v projektno delovno skupino strokovnjaki, za katere so v DO smatrali, da so za rešitev problema najbolj strokovni in poklicani. Ti so po potrebi pritegnili še druge sodelavce. Izdelali so program dela in predračun. Odvisno od deleža interesa posamezne DO so se dogovorili tudi za delež financiranja projekta.

c) V eni izmed DO v okviru sozda SŽ so razvili projekt ali napravo, ki je zanimiva tudi za tretje v Jugoslaviji. Enako kot v prvih dveh primerih je nastopil kot nosilec in koordinator projekta IB Bled. Inženiring Bled je tudi v tem primeru nastopal proti tretjemu v imenu Inženiringa SŽ. Razlika v financiranju je v tem, da doslej nosi pri ponudbah trenutno ves finančni rizik Inženiring Bled, ker v primeru, da zainteresirani ne naroči projekta ali naprave, nosi IB tudi vse stroške. Doslej je tako, da deli čisti dohodek iz realiziranega projekta IB z DO, ki je razvila napravo. Sreča je bila v tem, da je bilo mogoče doslej večino ponudb tudi realizirati.

d) V SŽ imamo vrsto naprav, pri razvoju katerih je sodelovalo več DO ali tudi raziskovalno delo in za katere se zanimajo iz drugih jugoslovan-

skih železarn. IB pripravi za tak primer v imenu Inženiringa SŽ ponudbo. Predhodno morajo dati soglasje vse zainteresirane DO, če predmet ni že prej razpravljani v programu za tekoče leto in ga ni že potrdil Projektni svet. V primeru realizacije se v tem primeru deli čisti dohodek na vse udeležence DO po vložnem znanju in delu.

No, primerov bi lahko naštevali še več. Važno je to, da spoznate, kadar govorimo o Inženiringu SŽ, da je to sedanja stopnja oblike, pot in način, kako angažirano uporabiti znanje strokovnjakov, ki jih imamo v Slovenskih železarnah v lastnem interesu in za prodajo oziroma prenos lastnega znanja tretjim. Inženiring Bled torej ni mogoče istovetiti z Inženiringom Slovenske železarn. IB je po sporazumu o poslovnem tehničnem sodelovanju samo tisto jedro, ob katerem se lahko razvijajo aktivnosti inženiringa SŽ ter nosilec in organizator poslov v imenu inženiringa SŽ.

Bodoče delo

Letos, dne 22. februarja, je Poslovodni odbor SOZD SŽ obravnaval informacijo o dosežanjih dejavnosti inženiringa SŽ. Ugotovili so, da je treba še izpolniti organizacijo dela, da je treba ustvariti tudi materialne osnove, da bi se dali inženiringu tisti pogoji, ki so nujni za realne in normalne možnosti poslovanja za prenos znanja ter prodaje tretjim.

V programu za 1984. leto so v delu še nekateri nedokončani projekti. Pripravljen je tudi predlog programa novih študij in projektov, katerega mora, vsaj tako predvideva samoupravni sporazum o poslovnem sodelovanju z IB, projektni svet inženiringa potrditi najkasneje v marcu. V tem novem programu za leto 1984 so štirje dosti obširni projekti, dva od teh v interesu vseh DO v sozdu SŽ, dva pa samo vseh treh železarn.

Šest projektov, ki so v interesu posameznih DO, železarn in predelave, naj bi vsaj pričeli reševati v letošnjem letu. Dela je torej veliko, treba ga bo samo dobro organizirati.

Po razpravi je Poslovodni svet SŽ zadalžil Projektni svet Inženiringa, da izdela čimprej predloge:

— kako dati Inženiringu SŽ za sedanje in bodoče delo odgovarjajočo organizacijsko obliko,

— kakšen naj bo statut Inženiringa Bled in Inženiringa SŽ, kako povezati odgovarjajoče aktivnosti v DO,

— kako dati Inženiringu SŽ materialno osnovo, predvsem za utrditev njegove dejavnosti napram tretjim in za izvoz.

V prihodnjih mesecih, ko bo Poslovodni odbor SŽ ponovno razpravljati o teh predlogih, bo treba tudi misliti, kako organizirati marketing službo in s kom se povezati. Kako najti najboljšo obliko in vsebino dela, da bo Inženiring sozda SŽ dobil tisto vlogo in pomen, kot mu je bil namenjen že pred šestimi leti.

Milan Marolt

Kaj bo počel sindikat v letošnjem letu

V letu, ko so razpoložljive materialne rezerve majhne in ko se pogoji gospodarjenja še zaostrujejo, dobiva aktivnost organiziranih subjektivnih sil še večji pomen kot sicer. Tako si letos ni mogoče zamisliti aktivnosti sindikalnih organizacij in organov brez vztrajnega razlaganja položaja in mobilizacije vseh delavcev za doseganje z resolucijo in plani zastavljenih ciljev.

Kaj potemtakem čaka letos sindikalne aktiviste? Najprej so tu vse aktivnosti za pridobivanje dohodka. Dohodek kot rezultat večje produktivnosti, zmanjševanja materialnih stroškov ter združevanja dela in sredstev mora postati temeljna usmeritev dela sindikalnih aktivistov. Hkrati pa se bo treba dobro pripraviti na odmrznitev cen. Že zdaj moramo zagotoviti, da se ob odmrznitvi cene ne bodo povečevale v nedogled in da ozdi ne bodo poskušali vseh upravičenih in neupravičenih stroškov prevaliti na cene. Razprave o zaključnih računih so že prva taka priložnost, kjer naj sindikalni organi ocenijo poslovna poročila, tudi z omenjenega vidika, in s tem nastopijo na zborih delavcev. Prav tako naj bi z zaključnimi računi začeli s hitrejšim odpravljanjem izgub — ne samo zaradi ekonomskih razlogov, ampak tudi zato, ker izgube objektivno spodbujajo etatizem in administriranje, samoupravljanje pa omejujejo na formalnost.

Drugo pomembno področje sindikalne dejavnosti je izpopolnjevanje sistema delitve, ki je prav gotovo tudi v funkciji prve naloge — doseganja dohodka.

Tretje obsežno področje, s katerim se bo sindikat srečeval letos, je dograjevanje samoupravne organiziranosti in zakonodaje. Ne samo da se srečujemo z zastojem pri uveljavljanju socialističnih proizvodnih odnosov, ampak objektiv-

no in subjektivno obstajajo težnje po spreminjanju in celo ukinjanju teh odnosov. Tako je v zadnjem času zelo naraslo število reorganizacij; tudi take so, ki ne upoštevajo ustavne vloge tozda. Sindikat pa je tudi zakonsko pristojen za dajanje mnenj. Pobude in predloge za reorganiziranje bomo zato v sindikatu ocenjevali predvsem glede tega, koliko takšna reorganizacija krepi družbenoekonomski položaj delavcev kot upravljalcev z družbenimi sredstvi reprodukcije. Na ravni republike pa bo treba pripraviti družbeni dogovor o podrobnejših merilih za oblikovanje tozdvov.

Aktivnost zveze sindikatov v političnem oziroma delegatskem sistemu bo temeljila na spoznanju, da mora biti sindikat bolj prisoten tam, kjer se zakoni in samoupravne odločitve pripravljajo, posebej tiste, ki vplivajo na materialni in socialni položaj delavcev.

V prvem trimesečju letos bomo od problematike, ki jo bo obravnaval zbor združene dela republiške skupščine, v sindikatu največ pozornosti namenili preobrazbi odnosov v gospodarjenju z denarjem v bankah, analizi drobnega gospodarstva in zakonom s področja urejanja prostora. Nena zadnje pa se moramo za vse te naloge tudi usposobiti. Posebej zato, ker so v vodstva sindikalnih organizacij prišli številni novi ljudje. Prav tako pa v sindikatu ne smemo pozabiti na usposabljanje delegatov in članov delavskih svetov. V klubih samoupravljalcev pa bi lahko predsedniki delavskih svetov izmenjavali izkušnje o dopolnjevanju samoupravne zakonodaje v tozdi, o reorganizacijah, o razmerju med odločanjem z osebnim izjavljanjem in odločanjem prek delavskih svetov, o odgovornosti poslovodnih organov in podobno.

Informacija
RS ZSS februar 84

Ažman Ciril je vnovič predsednik našega industrijskega gasilskega društva. ČESTITAMO. Na sliki Ažman sprejema priznanja ob 90-letnici kroparskih gasilcev

Nevarno območje žičarskega stroja
Nesreče nas opozarjajo! Kdo je odgovoren za varno delo?
TI, MI, VSI

Pa še to

V ponedeljek, 12. marca je dnevnik DELO objavil pod naslovom »Kakšen bo scenarij sklepne prireditve ob dnevu mladosti« naslednjo poudarjeno tiskano notico:

Iz treh sinopsisov za zaključno prireditev bodo do 24. marca, ko bo že krenila na pot štafeta, napravili scenarij. Ta bo temeljil na zamisli skupine avtorjev iz Zagreba, za katero se je ogrela večina odgovornih za prireditev. Tej koreografiji pritegujejo tudi slovenski mladinci, nasprotujejo pa nekaterim podrobnostim. Zanje je sporen napad na Drvar, ki naj bi ga prikazali s skoki padalcev na stadion, nanj pa naj bi igralci, ki bi predstavljali Tita, publiki na stadionu delili čokoladne bonbone. Zamisljajo pa si tudi, naj bi na stadionu postavili tirnice, po katerih naj bi se pripeljal modri vlak. Da bi te podrobnosti oplemenitile zaključno prireditev, pa ne menijo le zagrebški avtorji, ampak tudi pripravljalni odbor za proslavo in predsedstvo zvezne konference ZSMS.

Človek se ob tem sprašuje, ali smo Jugoslovani res izgubili vsako mero in okus. Že po lanski prireditvi ob dnevu mladosti je bilo obilo kritik od vseh strani, češ da je bila prireditev kičasta, s prioku-

som mysticizma, še najbolj podobna vnebovzetju. Letos, kot kaže, da se bo lani začeta tradicija nadaljevala in prikazala našega pokojnega predsednika kot Miklavža z modernim spremstvom, ki bo delili čokoladne bonbone.

Verjamem, da bodo te vrstice v Verigi spred povod za »obravnavo« našega lista kot sumljivega, vendar naj bodo. Obenem pa naj bodo tudi spodbuda vsem dušebrižnikom za trezen premislek, v kakšne oslarije smo se pripravljani spuščati pred očmi vse svetovne javnosti. Če smo z uspešno organizacijo olimpijskih iger pridobili ugled v svetu, kar ni lahko, ga s takšnimi kičastimi teatri res ne bi kazalo zgubljeni. Seveda je posebno vprašanje kdo, oziroma kakšna struktura stoji za to prireditvijo in ali ni organizacija te prireditve edino, kar ti ljudje počnejo, pa so ob tem pozabili njen osnovni namen, predvsem pa to, koga se ob tem spominjamo in kdo je to bil za vse Jugoslovane in še za mnoge druge narode po svetu. Menim, da si predsednik Tito ni zaslužil, da v senci njegovega imena produciramo cenene, kičaste prireditve, s katerimi ponemljamo našo mladino. Prav tako pa tudi ne verjamem, da za tem res stoji jugoslovanska mladina. F. Č.

Proslava in razstava za 8. marec

Komisija za kulturo je v svoj program vključila tudi proslavo in razstavo za 8. marec. V okrepčevalnici smo imeli v treh izmenah proslavo s kulturnim programom, v katerem je sodelovala pionirska folklorna skupina in recitatorji. V imenu DO nas je pozdravil tov. Gvido Melink in predsednik sindikata DO tov. Martin Horvat. Zaželela sta vsem še več delovnih uspehov in osebne sreče.

V dvorani DO pa je bila odprta razstava 112 risb in 62 ročnih del učencev osnovnih šol, ki so jo priredili za svoje mamice.

Komisija za kulturo se zahvaljuje šolam za njihovo sodelovanje in izreka pohvalo:

Osnovni šoli F. S. Finžgarja, Lesce

Osnovni šoli A. T. Linhart, Radovljica

Osnovni šoli prof. dr. Plemlja, Bled

Osnovni šoli bratov Žvan, Gorje

Osnovni šoli A. T. Linhart, — 4. maja, Begunje

Osnovni šoli, Mošnje

Osnovni šoli Gorenjskega odreda, Žirovnica.

Upamo, da to sodelovanje ne bo zadnje. Olga Mlakar

Dopust

Ni dolgo tega, ko smo še smučali, pa je že potrebno razmišljati, kam, kdaj in kako bomo preživeli letni dopust v sezoni 1984.

Odgovorni v delovni organizaciji za organiziranje letovanja že od februarja delamo na pripravi in organizaciji letovanja.

Tistim, ki ste lani letovali v počitniškem domu, je znano, da smo adaptirali kuhinjo in sobe v pritličju starega doma. Do pričetka letošnje sezone nameravamo izvesti še adaptacijo preostalega starega dela.

Negotovanja nekaterih naših dopustnikov nad neudobnostjo starega dela ter željo po izenačitvi udobja bivanja v starem in novem delu, sta nas usmerjala pri izdelavi projekta za adaptacijo. Adaptacija zajema izdelavo kopalnic za vse sobe starega dela, zamenjavo oken in vrat, ureditev talnih oblog, ureditev bifeja, prekritje strehe in še nekaj manjših popravil. Dela izvajajo delavci gradbenega podjetja Gorenjci.

Glede na to, da so denarna sredstva za adaptacijo omejena, bodo posamezna dela opravili tudi delavci Vzdrževanja, ki bodo izvedli tudi vsa tekoča vzdrževalna dela v starem in novem delu ter uredili okolico doma.

Konec sezone 1983 smo nabavili nekaj novih postelj in tako povečali kapacitete ležišč v sobah. Ker pa se bliža čas prijavljanja za letovanje, vas seznanjam z zmogljivostjo doma:

St. sobe	Število ležišč	
	za odrasle	za otroke do 5 let
novi del		
20	2	
21	2	
22	4	1
23	2	
24	3	
25	2	1
26	4	1
27	2	1
28	2	1
29	3	
30	2	
31	4	1
32	3	1
33	3	1
34	3	1
stari del		
2	3	
4	3	
5	3	
6	3	
7	3	
8	3	

S povečanjem kapacitet ležišč v sobah smo dosegli boljšo in ekonomično izkoriščenost doma, s tem pa omogočili, da vas več preživi dopust v našem domu.

Toliko o spremembah v domu za bližajočo se sezono, sedaj pa še nekaj o kamp prikolicah.

Najprej moram izraziti kritiko tistim, ki so letovali v kamp prikolicah, pri tem pa neodgovorno in malomarno ravnali z njimi. Prikolice so izdelane iz lahkih, krhkih materialov, zato je temu primerno tudi potreb-

no z njimi ravnati. Težko je ekipi, ki skrbi za prikolice, ko jih po končani sezoni najde v zanemarjenem stanju. Vsi, ki letujejo v kamp prikolicah, se morajo zavedati, da je v prikolicah potrebno tudi kaj postoriti — popraviti, če jih želimo ohraniti v dobrem stanju. Vse drobne napake naj bi po možnosti odpravil vsak posameznik, večje napake pa je potrebno vpisati v primopredajno knjigo in po vrnitvi v delovno organizacijo sporočiti referentu za splošne zadeve. Več pozornosti je potrebno posvetiti vpisovanju v primopredajno knjigo, pa tudi sosedu, sodelavcu, ki biva v sosednji prikolicah. Tudi sosedja je dobro opozoriti na nepravilno ravnanje s prikolicah, če jim želimo podaljšati življenjsko dobo.

Lokacija prikolic

MAREDA — Novi grad
2 tip 500 (3 + 2)

MEDULIN — Pula
3 tip 365 2 + 2
1 tip 390 (3 + 1)

ČIKAT — Mali Lošinj
2 tip 465 (2 + 2)
2 tip 500 (3 + 2)

TERME ČATEŽ
1 tip 465 (2 + 2)
1 tip 390 (3 + 1)

Lokacija prikolic v kampu Čikat je nespremenjena, medtem ko so lokacije ostalih prikolic odvisne od uprave kampa, seveda pa se bo ekipa, ki jih postavlja, potrudila, da jih postavi na najboljše možne lokacije.

Prijavljanje za letovanje v sezoni 1984 bo tudi letos potekalo v dveh terminih. Prvi termin prijavljanja je 14. 4. in 16. 4. 1984. Drugi termin je 17. in 18. aprila 1984. Pogoje, kdo je upravičen do prijave v prvem in kdo v drugem terminu, bo postavil Odbor za kadrovske zadeve in skupno porabo. Prav tako bo določil cene letovanja v domu in kamp prikolicah ter ostale kriterije za letovanje. Razpis bo objavljen v informatorju.

Pa še nekaj v razmišljanje. Kapacitete, ki jih imamo na voljo, so dokaj velike, potrebno je le nekaj strpnosti pri prijavljanju, saj nam je iz izkušenj preteklih let znano, da je največji naval prav v času kolektivnih dopustov, to pa ravno zaradi tega, ker vsi želimo letovati ob istem času, ki pa ni nujno tudi najboljši.

Stane Logar

Ob razstavi

V sejni dvorani DO Veriga Lesce so letos prvič razstavljali svoja likovna in druga dela otroci, katerih mame so zaposlene v naši OZD.

Izdelki drobnih ročic so izžarevali eno samo veliko, naravno, iskreno ljubezen do mame. »Mama je dobra, pomaga pri učenju, kupi mi, kar potrebujem, pogovarja se z mano, skuha mi čaj, ko sem bolan...« zato in še zaradi mnogo drugih stvari imajo otroci svoje mame radi. Nihče na svetu jih ne more nadomestiti. Mama vedno vse razume...

Izdelki na papirju so zaživel in šopki so se ponujali, ko so v dvorano prihajale žene in mamice. Radovedne oči so begale po panojih in iskale...

Kakšno presenečenje je pripravila hčerka, ko je tako skrivnostno zahtevala doma lonček, pa lepilo, ki mora biti zares dobro, steklenico, volno, krožnik...

Vsak po svoje se je potrudil, da je za mamo napravil najlepše, najboljše — iz srca — mama to ve.

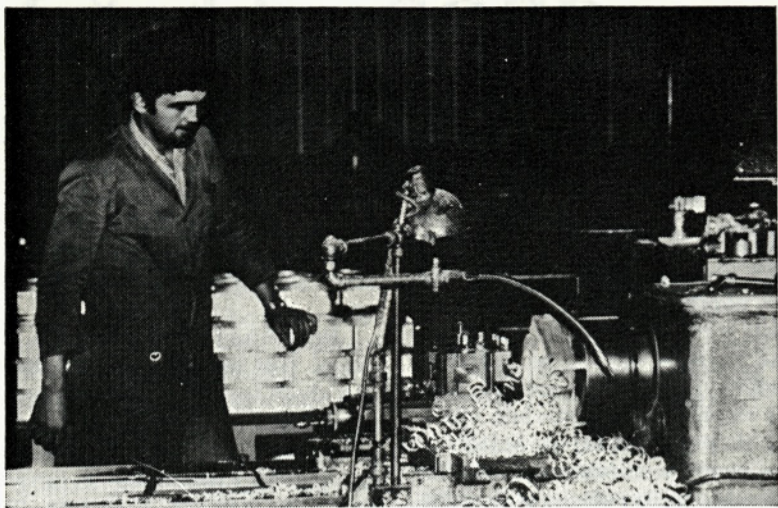
Domiselnost, dobra volja in prizadevnost Olge Mlakarjeve, predsednice komisije za kulturo v DO, ki je razstavo organizirala, je bila poplačana z zadovoljstvom vseh žensk.

Uspešna razstava naj ne bo zgolj formalna prireditev, ampak začetek in nadaljevanje sodelovanja združenega dela z učenci osnovnih šol na tem področju.

Obvestilo

Obveščamo vas, da je možno nabaviti mesečne karte za kopanje v Grajskem dvoru v Radovljici. Cena je 200 din. Prijave v sindikalni pisarni.

Komisija za šport in rekreacijo

Iz preteklosti našega glasila

Kako smo se vključili v zvezno akcijo za stabilizacijo naše devizne bilance

V letu 1973 smo tudi Jugoslovani dominirali kot država z zadovoljivo uravnovešeno devizno bilanco. V lanskem letu nam je izvozni zagon pričel upadati že v prvi polovici leta, v drugi polovici pa je še oslabil in ob koncu leta smo pristali pri nič kaj zavidljivi situaciji.

Vsi zvezni in republiški forumi, ki odgovarjajo za denarne zadeve, so že lani opozarjali, da situacija ni rožnata ter da je potrebno podvzeti določene ukrepe, s katerimi bi se položaj izvoznikov izboljšal in vzporedno s tem seveda povečal tudi izvoz. Tudi zvezna resolucija o gospodarjenju za letošnje leto, ki naj bi nam bila v gospodarstvu kašipot dela, predvideva za 10% izvoza po stalnih cenah in le 4% povečanje uvoza.

No, stanje druge polovice 1974 se kljub temu na začetku letošnjega leta ni spremenilo. Podatki za prva dva meseca letošnjega leta kažejo, da se ne držimo v resoluciji začrtanih smeri. Zadnje akcije na podlagi posvetovanja na Brionih, po republikah in v Beogradu, predvsem na gospodarski zbornici, kažejo, da bo nujno treba tudi z ukrepi, ki so bili do sedaj le predvideni, dati gospodarstvu več in boljših pogojev za izvoz, če ne želimo, da bi se znašli v še večjih težavah.

Težave so pri vseh vrstah industrije. Naše podjetje spada v kovinsko-predelovalno, ki participira pri celotnem industrijskem izvozu Jugoslavije s približno 30%.

Januarski izvoz kovinske industrije je bil glede na decembrski večji za 6,9% in je dosegel 1.107 milijonov dinarjev ter je do sedaj največji izvoz, ki ga je kovinska industrija kdajkoli dosegla. Ta izvoz je v primerjavi z januarjem iz leta 1974 večji za 15,6%. Ako ta porast izvoza korigiramo za rast cen v istem času, vidimo, da je ta izvoz za ca. 5% nižji od januarja 1974.

To nam pove, da stagnacija izvoza, ki se je pojavila zlasti v drugi polovici leta 1974, še ni strta tudi na začetku letošnjega leta.

Gornji podatki so neprijetni, izhajajo pa iz dejstva, da je kovinska industrija Jugoslavije na tujih trgih vse manj konkurenčna. Če želimo kolo

obrniti v drugo smer, je treba industriji dati boljše možnosti izvoza predvsem na komercialno pozitivni osnovi ter zadevo urediti tako, da bodo gospodarske organizacije tudi finančno zainteresirane za izvoz.

Nivo svetovnih cen osnovnih surovin in repromateriala je pričel padati, kar ima za posledico padanje cen kovinskim izdelkom na tujem trgu. Pri nas pa cene še vedno rastejo, kar ima povsem razumljivo posledico, da smo na tujem trgu nekonkurenčni.

Poleg tega vzroka pa se danes pojavljajo še tile problemi:

- v zahodnih državah recesija;
- boljše cene na domačem trgu kot cene v izvozu;
- pomanjkanje sredstev za kreditiranje in plasman naših izdelkov v tujini;
- neustrezni izvozni instrumenti, ki so odvisni od stopnje obdelave in narave izdelka.

Torej vidimo, težave pri izvozu niso samo posledica mednarodnih konjunkturnih gibanj, ampak tudi domačih danih pogojev od države. Velika stopnja inflacije, ki je še vedno prisotna, povzroča gospodarstvu veliko škodo. Cene izdelkov kovinske industrije so višje za 35% od lanskih, v našem podjetju pa kar za 50%.

Podatki o izvozu v februarju potrjujejo nadaljevanje neugodnih gibanj, saj je bil februarski izvoz nižji od januarskega za 33,5%, toda vseeno večji za 19,3% od februarja lanskega leta. Skupno pa je bil v letošnjih dveh mesecih izvoz večji za 17% glede na obdobje lani, toda ako upoštevamo inflacijska gibanja in rast cen v izvozu, je izvoz še vedno pod lanskeletnim nivojem.

Ker beležimo v državi veliko rast proizvodnje tudi v kovinski industriji, saj je leta v prvih dveh mesecih skoraj 14% večja, je pričakovati, da bodo nastale težave s prodajo blaga tudi doma. Trenutno se ta uspeh kaže v povečani zalogi izdelkov, kar pa ne more trajati dolgo. Treba je torej brez kakršnegakoli odlašanja najti rešitev v konkretnih akcijah, ki bodo gospodarske organizacije tudi ekonomsko bolj zainteresirale na realizaciji nalog, danih v resoluciji gospodarjenja za letošnje leto.

Vinko Golc

Raziskovalna skupnost občine Radovljica

RAZPIS

Raziskovalna skupnost občine Radovljica na podlagi Pravilnika o podeljevanju priznanj INOVATOR LETA in nagrad za pomebne inovacijske dosežke in pospeševanje množične inovacijske dejavnosti objavlja razpis za dosežke na področju inovatorstva.

Natečaj velja za dosežke, ki jim je bila v letu 1983 priznana pravica do nadomestila in še niso bili prijavljeni na razpis Raziskovalne skupnosti občine Radovljica.

Prijavi mora prijavitelj obvezno priložiti naslednje dokumente:

- osebne in splošne podatke kandidata (ime in priimek, izobrazba, delovno mesto in OZD, v kateri je zaposlen),
- kratek opis ali risbo inovacije in čas nastanka (leto),
- podatke, potrebne za vrednotenje inovacije:

- višino prihranka oz. povečanje dohodka, ki ga daje inovacija v OZD v enem letu,
- vpliv prihranka oz. povečanja dohodka na dohodek OZD v enem letu,
- uporabnost dosežka (na enem ali več delovnih mestih, v eni ali več OZD),
- izvirnost (izum, nova rešitev z znanimi postopki, prenos znanih rešitev),
- pogoji nastanka (izven področja svojih del in nalog ali na področju svojih del in nalog).
- dosežek se nanaša na zamenjavo uvoženih surovin ali izdelkov z domačimi, z izvedbo inovacije se zmanjša ali ukine uvoz,
- dosežek omogoča izvoz ali povečanje izvoza, dokument, ki dokazuje, da je inovacijo obravnavala in priznala pristojna komisija ali drug ustrezen organ.

Kandidate za priznanje in nagrade lahko prijavijo: delavski sveti in drugi samoupravni organi, ustrezne strokovne službe v OZD, družbenopolitične organizacije, strokovna društva in posamezniki.

Prijave pošljite na naslov:

Raziskovalna skupnost občine Radovljica
64240 Radovljica
p. p. 11
do vključno 5. aprila 1984.

Inovacije kot sredstvo za dvig produktivnosti in zmanjšanje proizvodnih stroškov

Dvig produktivnosti in zmanjšanje proizvodnih stroškov je ena od glavnih nalog pri kreiranju določene proizvodnje. Poleg raznih organizacijskih in tehničnih prijemov so tudi inovacije izredno pomemben dejavnik pri dosegu tega cilja.

Bistveno pri tem je, da je v vsaki proizvodnji v obstoječem strojnem parku vedno nekaj rezerve, ki jo lahko prav z miselnim procesom in kom-

binacijo že znanih rešitev poiščemo.

Naslednja tabela nam prikazuje, kako lahko koristni predlog oz. inovacija vpliva na manjšo lastno ceno izdelka oz. zmanjšanje proizvodnih stroškov.

Indeksi nam kažejo, kako prav z razmišljanjem v pravi smeri lahko dosežemo velike prihranke, brez prevelikega investiranja v strojni park.

Darko Hanžič

zap. št.	Obstoječa tehnologija	Po predlogu	Indeks
	LC izdelka	LC izdelka	
	I.	II.	I : II
1.	85,62 (83)	66,40 (83)	128,9
2.	47,11 (83)	19,42 (83)	242,6
3.	114,00 (84)	65,00 (84)	175,4
4.	59,90 (83)	51,00 (83)	117,4
5.	74,30 (83)	60,56 (83)	121,2

Zahvali

Ob smrti moje drage mame se zahvaljujem sodelavcem Vzdrževanja za podarjeni venec, izrečena sožalja in za spremstvo na njeni zadnji poti.

Stane Benedičič z družino

Ob smrti očeta Lovrenca Mežnarca se zahvaljujem sodelavcem Verigarne za venec in izrečeno sožalje.

Mirko Mežnarc z družino

HRANILNO PISMO LJUBLJANSKE BANKE — DOKUMENT, KI IMA ŽE DANES SVOJO JUTRIŠNJO VREDNOST

Hranilno pismo Ljubljanske banke varčevalcu zagotavlja največjo možno ohranitev vrednosti prihrankov, obrestovanje začetne vloge po dogovorjeni, posebej visoki obrestni meri in uporabo dokumenta ob različnih priložnostih.

Kakšni razlogi so vodili Ljubljansko banko pri odločitvi za uvedbo nove, drugačne oblike varčevanja?

Analize varčevanja v jugoslovanskih bankah kažejo, da v zadnjih letih dinarski prihranki občanov ne rastejo več tako intenzivno in se, kljub absolutni rasti, realno zmanjšujejo. Velja tudi splošna ugotovitev, da varčevanje upada v obdobjih, ko prejemki prebivalstva rastejo realno počasneje od rasti življenjskih stroškov. Na zmanjševanje interesa za varčevanje je v preteklih letih vplivala tudi nestimulativna obrestna mera, ki ni sledila gibanju inflacije.

Dogovorjena, posebej visoka obrestna mera in predvsem koncept hranilnega pisma, ko varčevalec že ob nakupu natančno ve, koliko bo ob koncu varčevanja pridobil, zagotavlja varčevalcu določeno varnost. Nakup hranilnega pisma predstavlja realno pot za uresničitev določenega načrta, možnost za nakup dobrine trajnejše vrednosti, ki se je z zaostrovanjem pogojev potrošniškega kreditiranja bistveno zmanjšala.

Ljubljanska banka trenutno nudi hranilno pismo v štirih osnovnih vrednostih, in sicer v zneskih za 5.000, 10.000, 50.000 in 100.000 dinarjev.

Od trajanja varčevalne dobe — letno, dve ali tri pa je odvisno, koliko mora varčevalec ob nakupu odšteti. Tako je treba, na primer, za hranilno pismo v vrednosti 10.000 dinarjev vplačati le 4.768,50 dinarja, če bo vnovčljivo po treh letih.

Še eno ugodnost velja omeniti. Hranilno pismo ljubljanske banke se lahko glasi na ime varčevalca, na ime kogarkoli pa tudi na ime prinesnika, kar pomeni, da ga je možno tudi podariti. Ta možnost bo dobrodošla vsem, ki želijo podariti večjo vrednost, pa se ne morejo odločiti oziroma želijo, da si obdarjeni sam izbere darilo. Pričakujemo lahko, da bodo na ta način največkrat obdarjeni otroci, vnuki ali nečaki, saj bo zato tudi vrsta priložnosti kot je rojstni dan, zaključek šolskega leta, uspešno opravljen izpit ali novoletno obdarovanje. Če upoštevamo pri tem še nekatere druge pomembnejše življenjske dogodke, kot je na primer rojstvo, poroka in še kaj, lahko ugotovimo, da je hranilno pismo nadvse primereno darilo tudi za odrasle.

Hranilno pismo je že takoj na začetku pritegnilo številne varčevalce in zdaj se, da je bila odločitev o uvedbi nove oblike varčevanja sprejeta v pravem trenutku.

Ljubljanska banka
Temeljna banka Gorenjske

Kadrovske vesti

Novosprejeti delavci:

tozd Verigarna:
Rekar Simona,
Lelja Matjaž
tozd Vijakarna:
Mohorič Janko, Demšar Mojca,
Pernuš Barbara
tozd Sidrne verige:
Jalen Stanislav
tozd TIO:
Samac Perica
Splošni sektor:
Pranjič Janja

Prišli iz JLA:

tozd Vzdrževanje:
Košnik Bojan
SKK:
Pogačar Roman

Prenehali z delom:

tozd Verigarna:
Tomič Dragica

tozd Vijakarna:
Novak Velimir, Dolenšek Konrad
tozd TIO:
Bagar Branko, Zajc Jože
tozd Kovačnica:
Noč Venčeslav, Humar Gašper
tozd Orodjarna:
Golob Albina
Komerčni sektor:
Šmid Janez

Poročili so se:

Božič Roman iz tozda Orodjarna

Rodili so se:

Globevnik Janezu iz tozda Vijakarna sin Andrej
Mičič Nedeljku iz tozda Vijakarna hči Nataša
Todorovič Zagorki iz tozda Vijakarna hči Nataša

kadrovska služba

Dva pomembna zakona v Skupščini Jugoslavije

Predlog za izdajo zakona (z osnutkom zakona) o ugotavljanju in razporejanju celotnega prihodka in dohodka ter o ugotavljanju in razporejanju prihodka ter osnutek zakona o razpolaganju z obratnimi sredstvi v organizacijah združenega dela bo predvidoma konec marca obravnaval zvezni zbor skupščine SFRJ. Zakona bosta pomembno vplivala na gospodarjenje v organizacijah združenega dela, zato o obeh zakonih ne bi smeli razpravljati samo v sindikatu.

Spremembe in dopolnitve zakona o zagotavljanju in razporejanju celotnega prihodka in dohodka so pripravljene na podlagi dokumentov dolgoročnega programa gospodarske stabilizacije in jih je pripravljala posebna komisija zveznega odbora Skupščine SFRJ.

Ko bomo v ozdih presojali spremembe in dopolnitve tega zakona, ki so pripravljene na podlagi dolgoročnega programa gospodarske stabilizacije, moramo predvsem ugotoviti, koliko spremembe tega zakona prispevajo h krepitvi dohodka kot izraza samoupravnih družbenoekonomskih odnosov, h krepitvi dohodka kot ekonomskega izraza rezultatov gospodarjenja, pa tudi to, koliko spremenjene določbe tega zakona vplivajo na pospeševanje odnosov združevanja dela in sredstev, skupnega prihodka, skupnega dohodka, koliko prispevajo k poenostavljenemu vodenju evidenc v teh odnosih.

Spremembe predlagajo, da bi se tudi pospešena amortizacija, ki so jo sedaj nadomeščali iz dohodka, štela v materialne stroške, da bi bile tudi obresti za posojila in plačilo za delo službe družbenega knjigovodstva ter nekatere druge storitve v materialnih stroških in jih ne bi krili iz dohodka.

Predlog sprememb vsebuje določbo, da iz dohodka ni možno kriti tistega dela sredstev za skupno porabo, ki je namenjen za investicije.

Naslednji problem je regresiranje prehrane med delom. Zdaj je v veljavi naslednja rešitev: delavci v materialni proizvodnji lahko krijejo izdatke za prehrano iz materialnih stroškov, delavci zunanaj materialne proizvodnje pa iz sredstev skupne porabe. Kot možnost je v zakonu predlagano, da bi za tiste delavce, ki delajo na težjih in zdravju škodljivih delih in nalogah (kar bi moralo biti predmet posebnega dogovora), krili izdatke za prehrano iz materialnih stroškov, vse ostalo pa naj bi šlo ponovno iz sredstev skupne porabe, s tem da bi to več let postopno prenašali v breme skupne porabe.

V zakonu se pojavlja tudi predlog, da pozitivne tečajne razlike ne bi bile predmet dohodka in njegove delitve, ampak bi se neposredno prenesle v poslovni sklad kot sredstva za pokrivanje potreb po obratnih sredstvih; torej bi bila

izločena iz celotne delitve dohodka.

Predlano je tudi, da bi se revalorizirala sredstva zaloga blaga, surovin, materiala in da se tudi učinki te valorizacije ne bi šteli v dohodek, ampak bi šli v poslovni sklad za pokrivanje obratnih sredstev.

V nekaterih ozdih so za opravljanje počitniške dejavnosti oziroma družbenega standarda organizirani tozdi ali delovne skupnosti. V tem primeru se natančno ugotavljajo stroški za letovanje ali za topli obrok in so tudi višji kot v primerih, ko je opravljanje te dejavnosti v delovni skupnosti, kjer se ti stroški lahko skrijejo med redne stroške dejavnosti. Zato je tu vrsta problemov, ker nekateri ozdi lahko prikrijejo stroške za topli obrok, za počitniško dejavnost, drugi pa jih morajo prikazati. S spremembami tega zakona pa je predvideno, da bo morala biti ta dejavnost prikazana kot ozd, tudi če bo organizirana v delovni skupnosti ali tozdu.

Spremembe tega zakona bi zahtevale tudi spremembo zakona o združenem delu. Vprašanje pa je, ali se lahko s

sprejemom nekega zakona že odločimo, da bomo spremenili zakon o združenem delu, ki je bil sprejet po določenem postopku, ali pa naj bi na podlagi vseh predloženih zakonov zbirali potrebne spremembe zakona o združenem delu in šli v celovito obravnavo potrebnih sprememb in dopolnitev tega zakona.

Na podlagi tega zakona bo treba spremeniti še zakon o amortizaciji, revalorizaciji, zakon o knjigovodstvu in tudi nekatere druge zakone. Drugi zakon, ki je že v razpravi, je zakon o razpolaganju z obratnimi sredstvi v ozdih.

Predlog tega zakona je bil v razpravi že lansko leto in je doživel vrsto kritik, saj je ne-realno pričakovati, da bi lahko v enem letu zagotovili takšno stopnjo kritja obratnih sredstev, kot je bila predvidena v tem predlogu. Ta sprememba zakona skuša v nekem daljšem obdobju omogočiti večjo stopnjo pokritosti potreb po obratnih sredstvih z lastnimi viri. Čeprav nekateri menijo, da bi s takim zakonom težko dosegli ta cilj, pa mora razprava v združenem delu pokazati, kje so dobre ali slabe strani tega zakona.

Informacija
RS ZSS
februar 84

ZAHVALA

Vsem sodelavcem v Orodjarni se zahvaljujem za lepo darilo, ki so mi ga podarili ob moji upokojitvi in jim hkrati želim še veliko delovnih uspehov.

Albinca Golob

KULTURNI KOLEDAR ZA APRIL

1. 4. 1745 je umrl v Ljubljani eden najuspešnejših slovenskih stavbarjev v 18. stoletju Gregor Maček.
1. 4. 1862 je umrl na Dunaju krajinski slikar Lovro Janša.
1. 4. 1900 se je rodil v Ljubljani pesnik in pisatelj Tone Seliškar.
2. 4. 1868 je v Mariboru prvič izšel Slovenski narod.
6. 4. 855 je umrl škof Metod, Cirilov brat, misijonar med panonskimi Slovenci.
6. 4. 1480 je umrl ogrski kraj Matija Korvin, ki je ostal v ljudskem izročilu v spominu kot kralj Matjaž.
10. 4. 1886 se je rodil v Trstu Alojzij Remec, pesnik, pripovednik in dramatik.
10. 4. 1887 se je rodil v Trebnjem na Dolenjskem pesnik Pavel Golia.
11. 4. 1867 je umrl v Višnji gori Janez Cigler, pisatelj prve izvirne slovenske povesti Sreča v nesreči.
11. 4. 1950 je umrl v Ljubljani dr. Fran Kidrič, raziskovalec starejše slovenske literarne zgodovine.
12. 4. 1869 se je rodil v Ljubljani slikar Rihar Jakopič, vodilni mojster slovenskega impresionizma.
12. 4. 1912 je umrl v Krškem pisatelj Janez Mencinger.
13. 4. 1814 se je rodil na Rečici pri Sv. Trojici v Slovenskih goricah jezikoslovec Oroslav Caf.
13. 4. 1855 se je rodil v Poljanah nad Škofjo Loko slikar Jurij Šubic, z bratom Janezom preporoditelj slovenskega slikarstva.
13. 4. 1735 se je rodil v Ljubljani sprožitelj slovenskega književnega preporoda Marko Pohlin.
14. 4. 1877 se je rodil v Novem mestu jezikoslovec dr. Rajko Nahtigal.
15. 4. 1867 se je rodil v Ljubljani pisatelj in politik Etbin Kristan.
17. 4. 1926 je umrl v Ljubljani slovenski skladatelj češkega rodu Anton Foerster (Gorenjski slavček).
18. 4. 1893 se je rodil v Nabrežini pri Trstu pesnik Igor Gruden.
19. 4. 1911 je umrl v Ljubljani slikar Ivan Grohar, eden naših vodilnih impresionistov.
20. 4. 1889 je umrl na Dunaju pravoslovec in jezikoslovec Matej Cigale.
21. 4. 1943 je umrl v Ljubljani vodilni slovenski impresionistični slikar Rihard Jakopič.
22. 4. 1877 se je rodil v Postojni pisatelj Alojz Kraigher.
26. 4. 1889 je umrl v Ljubljani v stari cukrarni pesnik slovenske moderne Dragotin Kette, star komaj triindvajset let.
22. 4. 1848 je umrl v umobolnici na Studencu slikar Jožef Petkovšek.
27. 4. 1896 je umrl v Ljubljani Luka Jeran, pesnik, pisatelj in urednik Zgodnje Danice.
27. 4. 1895 se je rodil v Trstu Marij Kogoj.
29. 4. 1830 se je rodil v Mengšu pisatelj narodnopisne smeri Janez Trdina.

Tri vprašanja — devet odgovorov

1. Kaj je honorar?
 - a) črni fond poročenih moških;
 - b) draginjski dodatek;
 - c) zanesljiv denar za nezanesljivo opravljeno delo.
2. Kdo je vol?
 - a) hiperprodukt našega gospodarstva;
 - b) bik — invalid II. kategorije;
 - c) individualni vozilni organ transportnega podjetja.
3. Kaj je depozit?
 - a) davek na bistrost vlade;
 - b) prispevek v fond kluba manj bistrih;
 - c) instrument za reševanje notranje nelikvidnosti.

Izbrane odgovore pošljite uredništvu najkasneje do 12. aprila.

In še rezultati iz prejšnje številke:
prva nagrada — Perko Breda,
druga nagrada — Kolman Ana,
tretja nagrada — Finžgar Mojca.

Pravilni odgovori so bili:

- 1 — c
- 2 — b
- 3 — b

Mali oglasi

Izgubila se je napa za štedilnik v počitniškem domu. Poštnega najditelja naprošamo, da jo vrne. Pri iskanju tega majhnega kosa si pomagajte s povečevalnimi stekli. Vrniti pod šifro »nič ni tako skritega, da bi ne bilo odkrito«. Pozor, napa s kurnika ne šteje.

Zaposlitev dobi snažilka, ki je pripravljena v naslednjih petih letih pospraviti separe gradbenega referenta. Delo se

bo opravljalo diskretno, v izogib nenadnim šumom, da se gradbeni referent ne vznemolji. Ponudbe oddajte pod šifro »hitrost je temelj uspeha«.

Vozniki, pozor, kupite najboljše modele snežnih verig s kotalnimi obročki. Primerne so za darila taščam, saj je z njimi zagotovljen umik s cestišča na ovinku. Dragi potrošnik, naši tehnologi se trudijo razumeti vaše privatne težave.

LOGO	SLOVENSKI PROTESTANTSKI PIŠEC	LADJA Z ENIM JAMBOROM	NIHAJ	EDI VIDMAR	USTJNO POROČILO	STARA PLOŠČINSKA MERA	SESTAVIL M. D.	JUŽNORPARIŠKI LAHKI LES	MESTO VZHODNO OD RIMA	MIRA NOVAK	UDAV	TEMELJNA NAČELA DRŽAVE	SLOVENSKI FIZIK (JOŽEF)
ZNAČILNOST BLEDA							TROPICNI TRS						
VSESTRANSKA UPORABNOST							IZLITJE						
STIK DVEH PLOSKEV				ŠPANSKI SKLADATELJ						GRŠKA BOGINJA NESREČE			
IVO JAN			IGRALEC NA ČELO ZADNJI DAN V LETU						NEKDANJE POLJSKO PLEMSTVO	AŽMAN FRANCI			
ARAFAT						GL. MESTO POLJSKE							
MAKEDON MOŠKO IME						ZVER IZ RODU MAČK		VREDNOST VELJAVNOST	NASLOV NEKDANJIH MONGOLS. VLADARJEV				
ŠESTI SKLON									MOLČAJJE	ASTAT		ŽEJSKO IME	PREBIVALEC IRANA
LOVLJENJE			ZADNJA IN PRVA ČRKA	HRVAŠKA REVUJA					HOKEJIST L.J. OLIMPIJE (GOKAZS)				
PRIPOMOČEK RIBIČEV						LADU OBLAK				SNOV			
SKUPINA GLAZBE - NIKOV						PEVKA JOAN				VERDIJEVA OPERA			
PUBLICIST VIDMAR			PREBIVALKA EVR. DRŽAVE							SAJJE			
TELIČEK			KUTINA		ERLAH CVETKA			DRAM. IGRAL ALTON					
DEL NOGE					JADRANSKO MESTO V DALMACIJI			NEMČIJA					AKTINIJ

Izrebrani reševalci križanke iz prejšnje številke:

prva nagrada — Juršinič Anica

druga nagrada — Globevnik Janez, Vijakarna, Polajnar Igor, Verigarna

tretja nagrada — Tonejc Dora in Novosel Štefan.

Življenje ni praznik

Prazniki so vedno v znamenju tekočega. Zato ožemamo svoje tekoče račune, da si po treznem premisleku lahko naročimo še kak liter. Prav gotovo pa je osrednji prostor vseh prazničnih dogodkov nedvomno GOSTILNA. Ta je slovenski hram božji, pribežališče grešnikov, tolažnica osamljenih, mati zapuščenih, spovednica prizadetih, šiba predrznim, učiteljica nevednih, borza vsemočnega, zaščitnica nedolžnih, oaza popotnikov, končna postaja izgubljenih, strtih in utrujenih, svetišče brezdelnežev in brezimnih, pa tudi psihiatrična ordinacija. Američani si hodijo lajšati svoje nesrečne duše k svojih psihiatrom, ki jih tudi finančno zelo olajšajo. Naši ljudje psihiatrov ne rabi-jo, ne zaradi nerazvitega druž- bega standarda, pač pa zaradi tega, ker se duševne stiske na- šega vrlega občana neprimerno lažje rešujejo v gostilni na pri- jateljski in samoupravni bazi.

Se po nekajtsočletnih go- stinskih tradicijah stoji za to človeško dejavnostjo temna senca preteklosti, sedanjosti in prihodnosti: ŽENA, zlasti po- ročena, neukročena, naostrena kakor nikoli nobena. V svojem slepem feminizmu ženske še do danes niso, mogle preboleti pro- pad matriarhata. Odklejš in od-

kod ta mržnja nad dedci, ki s povsem nedolžnimi nameni za- idejo v krčmo? Tudi ljubosum- je hudo pesti zlasti tiste žen- ske, ki vedo, kako so izgledale starogrške oštarije s takratni- mi heterami (bogata ležišča ob- ložena s krzni, mehke punce, živa glasba, vino z Rodosa itd.) Vsako ljubosumje je res odveč, ker zahvaljujoč civilizaciji ta- kih lokalov ni več. (V socializ- mu!) Ni prav, da emancipacija tudi na področju družabnega življenja ni napravila koraka naprej, ampak je ostala v raz- koraku. Gostilna je DRUGI DOM, saj se tam dogaja VSE. Predvsem se tu slave veseli do- godki: pokoplje se staro leto, zapije pokopane sorodnike, de- finitivno ločitev, rojstvo sose- dovih otrok, končno prodana stoenka, propad konkurence ipd. Slave se tudi žalostni do- godki, katerih zastavo nosi po- roka, oziroma ohcet. Poroka je osnovni pogoj za ločitev, zato je tak dogodek že v osnovi žalo- stensten. V gostilni se kupi ali proda psa in prijatelje, sklene posel ter spozna marsikaj.

Svoje mnenje o gostilnah nam je med notami postregel tudi Andrej Šifrer katerega lahko jemljete vsaj tako resno kot moje.

Tisti, ki v inkriminirani lo- kal nikoli ne stopijo iz verskih

ali copatarskih razlogov, imajo zagotovo doma hitro dostopen, bogato založen bife, ali pa skritega v splakovalni omarici ter celo zakopanega na vrtu. Stavim, da imajo slovenski domo- vi več bifejev kot omaric za prvo pomoč. Normalno je, da je v ladijski lekarni stekle- nica ruma. Naša planinska mornarica pa je znana. Nešteto opravičil in razlogov je, da ga lahko srknemo. Če razloga ni- mamo, pride prav kakršenkoli drug razlog.

Tako nam ostane dovolj ča- sa čez leto, da se bomo ob šte- vilnih praznikih zabavali z vso širino slovenske duše, in se potem posipali s pepelom.

Frenk Bergant
Iz srečanja literatov
in pesnikov SOZD SZ

MARČNA

Namesto pecljev — le besede
in cvetnih listov — misli
vežem v šopek — tisti,
ki v srce ji moja želja sede.

Ob prazniku takem rože uvene,
formalno fraze izrečene,
minejo, kot dobre pečene.
Ostanejo nam brezmejne želje.

Želje, prisrčne, da pokajo,
od možaka trdega srca,
včasih sežejo do dna,
da se tudi one zjočejo.

Frenk Bergant

Program kina Radovljica

od 5. 4. do 2. 5. 1984

Ital. franc. špan. barvni pustol. film
»GANGSTERJI NEŽNEGA SRCA«

četrtrek 5. 4. ob 20. uri
nedelja 9. 4. ob 16. uri

Italijanski barvni film

»KOŽA«

petek 6. 4. ob 20. uri
ponedeljek 9. 4. ob 20. uri

Franc. barv. zabavni film

»NORCI STADIONA«

sobota 7. 4. ob 18. uri
torek 10. 4. ob 20. uri

Ameriški barvni film

»NORO POSLANSTVO«

sobota 7. 4. ob 20. uri
nedelja 8. 4. ob 18. uri

Ameriški barvni film

»SAMA V NOČI«

nedelja 8. 4. ob 20. uri
sreda 11. 4. ob 20. uri

Amer. barvni zabavni film

»DEKLETA S PLAŽE«

četrtrek 12. 4. ob 20. uri
nedelja 15. 4. ob 18. uri
sreda 18. 4. ob 20. uri

Jugosl. barvni zabavni film

»MEDENI MESEC«

petek 13. 4. ob 20. uri
ponedeljek 16. 4. ob 20. uri

Jugosl. barvni zabavni film

»ČLOVEK S ŠTIRIMI NOGAMI«

sobota 14. 4. ob 18. uri
nedelja 15. 4. ob 20. uri
torek 17. 4. ob 20. uri

Ameriški barvni film

»BREZ ZLOBE«

sobota 14. 4. ob 20. uri
nedelja 15. 4. ob 16. uri

Amer. barvni pustolovski film

»KONAN«

četrtrek 19. 4. ob 20. uri
nedelja 22. 4. ob 18. uri
sreda 25. 4. ob 20. uri

Italijanski barvni film

»NEPREMAGLJIVI

GLADATOR«

petek 20. 4. ob 20. uri
nedelja 22. 4. ob 16. uri
torek 24. 4. ob 20. uri

Jugosl. barvni zabavni film

»STOPNICE V NEBO«

sobota 21. 4. ob 18. uri
nedelja 22. 4. ob 20. uri

Japonski barvni zabavni film

»1001 NOČ V TOKIJU«

sobota 21. 4. ob 20. uri
ponedeljek 23. 4. ob 20. uri

Ameriški barvni film

»STEZE ZVEZD«

četrtrek 26. 4. ob 20. uri
nedelja 29. 4. ob 18. uri
ponedeljek 30. 4. ob 20. uri

Jugoslovanski barvni film

»VONJ DUNJE«

petek 27. 4. ob 18. uri
nedelja 29. 4. ob 16. uri

Francoski barvni zabavni film

»ŽANDARJI IN ŽANDARKE«

petek 27. 4. ob 20. uri
sobota 28. 4. ob 18. uri
nedelja 29. 4. ob 20. uri

Ameriški barvni film

»ZGODBA O JACQUELINI KENNEDY«

sobota 28. 4. ob 20. uri
sreda 2. 5. ob 18. in 20. uri

Italijanski barvni zabav. pustol. film

»BOMBARDER«

torej 1. 5. ob 18. in 20. uri
nedelja 6. 5. ob 16. uri

VERIGA je glasilo delovne organizacije Slovenske želez- zarne — Veriga Lesce, n. sol. o. Izhaja enkrat mesečno. Ureja ga uredniški odbor: Pavel Bizjak, Marjan Stiper- ski, Ivanka Korošec, Polona Lukan, Ivanka Sodja. Odgo- vorna urednika sta Franc Cop in Miloš Janša. Glasilo je po 7. točki 36. člena Zakona o obdavčenju proizvodov in storitev v prometu in mnenju republiškega komiteja za informiranje prosto plačila prometnega davka. — Tiska Tiskarna Ljubljana.